

ערך עצמי קודם לתורה: המסר הקריטי של פרשת במדבר

שבט הוא אופי, הוא דרך התקרבות לשמים. הקב"ה חוזר ומכניס לנו לראש: הדרך לשמים מטפסת בשנים עשר שבילים וכל אחד צועד בנתיב ייחודי משלו. אחד הוגה ביום ובלילה ואחד לומד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית. אחד לומד בעצמו ואחד מממן את לימוד התורה של זולתו.

ב"ה | פרשת במדבר | תשפ"ו

ישראל למחנות ומשפחות? איך יתכן שמעל כל שבט, התנוסס דגל עם ציור ייחודי שסימל את ייחודיות השבט לעומת האחרים? כיצד היינו מגיבים אם היו אוספים לאולם אחד את תלמידי הישיבות מכל החוגים והמגזרים וכל קבוצה הייתה מתיישבת בפניה נפרדת עם דגל משלה - דגל לאשכנזים ודגל לספרדים, דגל לחסידים ודגל לליטאים, דגל לחרדים ודגל לדתיים, דגל לדתיים לאומיים ודגל לחרדים לאומיים...

התשובה היא כבירה והיא המסר שקודם למתן תורה: שבט הוא אופי, הוא דרך התקרבות לשמים. הקב"ה חוזר ומכניס לנו לראש: הדרך לשמים מטפסת בשנים עשר שבילים וכל אחד צועד בנתיב ייחודי משלו. אחד הוגה ביום ובלילה ואחד לומד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית. אחד לומד בעצמו ואחד מממן את לימוד התורה של זולתו. אחד יורד בימים ואחד מוסק שמן. אחד הוא "יששכר" שמתמיד בלימוד ואחד הוא "דיין" משבט "דן", שמחבר את הלימוד עם המציאות.

נתחיל מההתחלה. הטור מסדר את סדר קריאת פרשיות השבוע לאורך השנה וכותב (סימן תכח): "מנו ועצרו", פרשת המניינים של במדבר, נקראת תמיד לפני חג העצרת. מכאן שפרשת במדבר מעניקה את יסודות קניין התורה והדרכים לדבוק בה.

פרשת במדבר עוסקת בסדרי התארגנות שנים עשר השבטים במדבר הגדול. התורה מתחילה עם ספירת השבטים, ממשיכה עם סדר החנייה ומסיימת עם תפקידי משפחות הלויים בנשיאת המשכן.

הדבר המעניין הוא, שהתורה מפרקת ומקטבת את השבטים שוב ושוב. ראשית, המספרים אינם מוצגים כמניין סופי וכולל של כל ישראל ביחד, כפי שנהוג בכל מפקד אוכלוסין בעולם, אלא

יש לי חלום, שיום אחד בכניסה לישיבות ולתיכונים, כל בחור ובחורה ימלאו שאלון אישי על האופי והיכולות שלהם. ראש הישיבה יקרא לבחור ויאמר: "אתה טוב בשינון, אתה טוב בפלפול, אתה טוב בדרוש ואגדה, אתה טוב בכתיבת תכנים, טוב בארגון, טוב בטכנולוגיה, טוב בקשר עם החברים, ובמקביל ללימוד הכללי בישיבה, תקבל שעה שבועית בה אתה יכול להשתלם בחוזקה שלך".

יש לי חלום, שיום אחד לא נישפט בדרך אחת של "ציון מאה במבחן" או יכולת "מסירת שיעור בפני בית המדרש", אלא כל אדם ייצבע בגוון המיוחד לו בו הוא תורם את חלקו הייחודי לעולמו של הקב"ה. יש לי חלום שכל יהודי יסתובב עם הכרה גאה בתרומה העצומה שלו לנוכחותה של התורה ולא יחוש תחרות עם אף אדם אחר, שנועד בכלל למשימה שונה.

התגשמות החלום היא תנאי בוער כדי "לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות". בלי להיות "המכיר את מקומו", אי אפשר להיות "שמח בחלקו" ובלעדי שניהם - אי אפשר להשיג מוטיבציה לשום הישג. לכן פרשת "במדבר" נקראת תמיד לפני חג השבועות. הפרשה מתחילה עד סופה קוראת להכיר בכך שכל אחד ייחודי ואינדיבידואלי ויש לו מסלול אישי אל השמים.

פרשת במדבר מחדדת את התובנה החשובה מכל: אדם לא אמור להתחרות עם אחרים, משום שהם אינם בעלי התחום שלו. אבל כל אחד חייב להיות הכי טוב בתחומו. צורף אינו מתחרה עם מכונאי, וכך עובד ה' אינו אמור להתחרות עם עובד ה' אחר, אבל כל אחד חייב להיות המקסימום של עצמו.

הבה נעלה את השאלה שאמורה להציק לכל אדם בן דורנו: למה הפיצול בין השבטים? מדוע פרשה שלמה מפלגת ומפרידה את עם

בנות צלפחד), נישאה בדור הראשון לכניסה לארץ¹ רק לבני שבטה, כדי שבעלה או ילדיה – לא יתערבו בנחלת השבט המקורי ממנו באה.

עד היכן מגיעים הדברים? יפתח הגלעדי מכונה בנביא בשם "בן אשה זונה" ואחיו גירשו אותו מנחלת המשפחה. אין הכוונה שזנתה כפשוטו חלילה, אלא מובא ברד"ק שאמא שלו העזה 'לזנות' ולאחוב בן שבט אחר ולהינשא לו וכך עסקה את נחלת שבטה לטובת שבט אחר...

ואם מישהו חושב שהחלוקה השבטית הייתה נתון זמני כדי לארגן את העם במדבר או כהכנה צבאית למלחמת כיבוש הארץ, כפי שכותב הרשב"ם ועוד מפרשים, הנה עובדה מדהימה:

הלכות מלכים להרמב"ם יבג: כימי המלך המשיח כש-תתישב ממלכתו ויתקבצו אליו כל ישראל יתייחסו כולם על פיו ברוח שדוקה ... שמודיע שזה משבט פלוני וזה משבט פלוני.

היסוד הוא בדברי הנביא יחזקאל כי לעתיד יהיו 12 שערים לירושלים וכל שבט ייכנס מהשער שלו:

יחזקאל מחלא: ושערי העיר [ירושלים] על שמות שבטי ישראל, שערים שלושה צפונה, שער ראובן אחד, שער יהודה אחד, שער לוי אחד וגו'.

והשאלה נזעקת: מה טוב בפיצול שבטי? בהערה² הובא סיפור ישראלי כחידוד התמיהה.

עד כאן דובר בנוגע לחלוקת השבטים, אבל הפיצול גדל והתעצם עם נושא הרגלים שהתנוססו מעל המחנות. כיום, כל צבא בעולם וכל יחידה בתוך הצבא, מאופיינת במדים בצבע אישי ובסמל ייחודי עם ציור וצבע המאפיין את ייחודיות הקבוצה. חז"ל אמרים כי תופעת הרגלים נלמדת מהתורה וכל האומות העתיקות מפרשתנו. יתירה מכך: אנחנו עצמנו העתקנו זאת ממלאכי השרת. לא פחות.

אחרי המנין המפורט של כל אחד מהשבטים, התורה עוברת לתאר את סדר החניה במדבר. המשכן חנה באמצע המחנה, מסביבו חנו משפחות הלויים, ומסביבם חנו כל עם ישראל. שנים עשר השבטים התחלקו לארבעה מחנות, כאשר כל מחנה ושלושה שבטים בתוכו חונים בפניה אחת. כל שבט חנה בשטח מסומן בפני עצמו ולכל

1. במדבר א: לבני שמעון ... פקדיהם למטה שמעון תשעה וחמשים אלף ושלוש מאות. לבני גד ... פקדיהם למטה גד חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים. בני נפתלי ... פקדיהם למטה נפתלי שלשה וחמשים אלף וארבע מאות.

האריזו"ל מדקדק דקדוק נפלא, שמחדד עד כמה הקפידו לפרק את הספירה ולמנות כל שבט בפני עצמו. נשים לב (במקור האחרון) כי מנין כל אחד מהשבטים מתחיל באות ל – "לבני שמעון וגו'", חוץ מהשבט האחרון שנמנה, שבט נפתלי, בו כותבת התורה "בני" בלי ל'.

האריזו"ל מסיק (והרבי הורה בשיחת במדבר תשמ"ז לפרסם את הפירוש, כדי להביא לידי מודעות את תורת האריזו"ל), כי סדר המפקד היה כזה: עורכי המפקד עברו בין השבטים ורשמו ברשימה אחת ארוכה כל אדם ולא יזיה שבט הוא שייך. אחר כך לקחו פנקס נפרד לכל שבט והקריאו אליו מהרשימה הכללית: "שמוליק לשבט שמעון", "נחום לשבט בנימין" וכו'. לכן היו צריכים לומר "לבני שמעון" וכו', כדי להעביר אותו לפנקס שלו. לאחר שסיימו את כל השבטים ונשאר רק האחרון, נפתלי, לא היו צריכים להעביר אותו לפנקס נפרד, אלא ספרו מהפנקס המקורי את "בני" נפתלי.

לקוטי תורה להאריזו"ל פרשתנו: כשרצו למנות את ישראל, היו סובבים את כל מחנה ישראל ... וכותבים בפנקס סדר השמות פלוני בן פלוני לשבט פלוני. אח"כ ... צריך להוציא מספר כל שבט בגליון לבד, ואז התחילו בפנקס הראשון ואמרו פכ"פ תכתבו אותו לשבט פלוני ... וכש-נשלמו כל ה"א" ולא נשאר רק שבט אחד, לא היו צריכים לחזור ולהוציא בכתב אחר והיו מונים אותו במקומו **בני** נפתלי'.

ההקפדה על החלוקה בין השבטים, התעצמה בעת חלוקת הארץ: כל שבט חנה בשטח נפרד בפני עצמו, ובהמשך רק בנים ירשו את השטח ולא הבנות. זאת כדי לשמור את נחלת השבט בידי בני השבט. שכן הבנים מתייחסים אל שבט האב ואם הבת תירש את חלק אביה, היא תעביר נחלה ששיכת לשבט אביה אל בניה ששייכים לשבט אחר, של בעלה, והדבר יפר את הפיצול השבטי.

מאותה סיבה, אישה שאין לה אחים ויורשת את נחלת אביה (כמו

1 האיסור בוטל אחרי הכניסה לארץ והוא אחד הטעמים לשמחת ט"ו באב: "הותרו שבטים לבוא זה בזה".

2 מי אינו מכיר את "נאום הצ'חצ'חים", הנאום המטופש שהכריע מערכת בחירות בישראל. זה היה במערכת הבחירות של שנת 1981. שחקן מפורסם עלה על הבמה בכיכר מלכי ישראל ונאם את "נאום הצ'חצ'חים", בו זילזל ביוצאי עדות המזרח ובתרומה שלהם ללחימה בצבא.

למחרת בערב, עלה מנחם בגין על אותה במה והשיב לו בסיפור מרטיט: שנה לפני קום המדינה, עצרו הבריטים שני לוחמי מחתרות בשם "משה ברזני" ו"מאיר פיינשטיין" וגזרו עליהם עונש מות בתליה. ברזני היה עולה עיראקי ממוצא כורדי ופיינשטיין היה בן משפחה אשכנזית מליטא.

שני הבחורים תכננו לנקום בבריטים במותם והבריחו רימון לתוך הכלא בתכנית לפוצץ אותו לפני התליה וכך למות עם התליינים הבריטים. הם החביאו את הרימון בתוך קליפות תפוז, אבל כרגע האחרון נודע כי "הרב גולדמן", רב בתי הכלא, מתכוון ללוות אותם עד עמוד התליה. הם שינו את התכנית ולפני שבאו לקחת אותם, הצמידו את הרימון אל החזה, התחבקו והתפוצצו יחד.

מנחם בגין הרים את קולו בפאתוס וקרא: "אשכנזי? עיראקי? אחים! יהודים! לוחמים!..." יצויין שמנחם ביקש להיקבר על ידם והוא טמון בהר הזתים בצמוד לברזני ופיינשטיין.

שבט היה דגל ייחודי משלו, שהתנוסס מעל מקום החניה.

2. במדבר ב: איש על דגלו באתת לכית אבותם יחנו בני ישראל.

במדבר רבה ב, ז: סימנים היו לכל נשיא, מפה [כד] [ועליון] צבע כצבע האבנים הטובות שהיו על לבו של אהרן [ועל אבני השבטים בחושן] ... ראוכן אבנו אודם ומפה שלו צבועה אדום ומצויירים עליה דודאים. שמעון אבנו פטרה ומפה שלו צבועה ירוק ומצויר עליו שכם וכו'.

המדרש מפליא במעלת הדגלים ואומר כי יסודותיהם בהררי קודש. ישראל ראו אצל מלאכי השרת שהקיפו את מרכבת השכינה בירידתה על הר סיני והתקנאו בהם.

במדבר רבה ב, ג: 'הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה' - בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני, ירדו עמו כ"ב רבבות של מלאכים שנאמר (תהלים סח) 'רכב אלוקים רבותים אלפי שנאן' [היינו שרכבו של הקב"ה מוקף ב'רבותים' - שתי רבבות ועוד 'אלפי' - אלפיים, וכיחד 22 אלף מלאכים] והיו כולם עשויים דגלים גדלים, שנאמר 'דגול מרכבה'. ראו אותן ישראל והתחילו מתאווים לדגלים, הלוואי כך אנו נעשים דגלים כמותן. זהו 'הביאני אל בית היין' הוא סיני שנתנה בו התורה שנמשלה כיון, 'ודגלו עלי אהבה', אמרו אילולי הוא מגדיל עלי אהבה.

הנה קוי דמיון מופלאים בין דגלי ראשי ארבע המחנות לדגלי המלאכים שהקיפו את המרכבה:

רכנו בחיי: בדגל ראוכן היה צורת **אדם**, רמז לדודאים. בדגל יהודה צורת **אריה**, שכן המשילו אביו ל'גור אריה יהודה', בדגל אפרים צורת **שור**, כמו שכתוב 'בכור שורו הדר לו', ובדגל דן צורת **נשר**, עד שהיו דומים לכרכובים שראה יחזקאל ... ותמצא שמות נשיאי השבטים העומדים לארבע הרוחות שחותמים בשם א-ל. הנשיא העומד לרוח מזרח בדגל יהודה שמו 'נתנאל', והנשיא העומד לרוח דרום בדגל ראוכן שמו 'שלומיאל', והנשיא העומד לרוח מערב בדגל אפרים שמו 'גמליאל', והעומד לרוח צפון בדגל דן שמו 'פגעיאל'. ולא תמצא בשאר השמות שיהיה חותם בשם א-ל.

עוד כותב המדרש כי האומות יצאו מכליהם מיופי הדגלים והתאוו להם: "קרושים וגדולים היו ישראל בדגליהם וכל האומות מסתכלין בהם ותמהים מי זאת הנשקפה כמו שחר ... אימה **כנדגלות**". אומרים להם האומות 'שוב שובי השולמית ונחזה כך', הדבקו לנו בואו אצלנו ואנו עושין אתכם שלטונים הגמונים דוכסין אפרכין אסטרליטין".

התמיהה צצה מאליה: האם המלאכים העליונים צועדים בראש מוט מחובר לסמרטוט מעליו? מה המלאכים צריכים דגלים? ומה אנחנו

מתאווים לאותם הדגלים? מילא לגבינו אפשר לומר שמדובר בסידור צבאי או ארגוני, כדי לשרטט את הגבול בין המחנות, אבל מה המלאכים צריכים להם?

מאור ושמש ד"ה במדרש: החמדה הזו מהי? ודגלים של המלאכים מהי? וכי דגלים של מפות להם?!

מאורי החסידות כמו הצדיק רבי אהרן מקרלין וה"מאור ושמש" מפתחים מהלך נפלא. הרעיון מובא כהסבר מוכן אליו בכמה מקומות ב"ליקוטי שיחות" בפרשה זו.

ב. הזמר אהרן רזאל, שיתף בתוכנה נפלאה (עלון 'קרוב אליך' של השבת האחרונה). הוא למד מוזיקה אצל "פרופסור אנדרה היידו", מגאוני המוזיקה שפעלו כאן. פעם סיפר למורו שניגן לחן עצמי בפני מרצה באקדמיה והלה שיבח אותו: "התנועה הזו מזכירה את מוצארט, ההיא את שופן וההיא מלחין חשוב אחר". רזאל היה בטוח שקיבל מחמאה מהמרצה, אבל פרופסור היידו הזדעק:

"מהם עושים שם באקדמיה? הם משכנעים אותך שמישהו עשה את זה כבר לפניך והורגים את היצירה. מלחין צריך לבטא את עצמו ולחוש שהוא מבטא תנועה ייחודית שלא ביטאו לפניו...".

זה מחנך אמיתי. מי שרואה בכל תלמיד אוצר שכמוהו לא היה ולא יהיה. לא מדובר בפנינוק או בתוספת, אלא בשורש המטיבציה של התלמיד לעשות משהו. האדם נועד להיות "בצלם אלוקים", נועדנו לברוא עולם חדש ומה שהורג אותנו הוא המחשבה שאנחנו חיקוי של מישהו אחר. האויב הגדול של היצירה הוא התחושה שעשו זאת לפני, עשו זאת טוב ממני, ומה נותר לי לחדש?

שימו לב לתוכנה המדהימה הבאה. פרק ו' מפרקי אבות, הפרק האחרון שלומדים בשבת האחרונה לפני מתן תורה, מדבר על ארבעים ושמונה קניני תורה. ארבעים ושמונה הדרכים לקנות תורה. המשנה מחולקת לשני חלקים (ובחלק מהסידורים הם באים בשתי משניות נפרדות): 24 דרכים ראשונות מתחילות ב-ב, ועשרים וארבע הדרכים האחרונות מתחילות ב-ה'.

3. אבות ו: התורה נקנית בארבעים ושמונה דברים ... בת-למוד, בשמייעת האוזן, בעריכת שפתים, בבינת הלב ... המ-כיר את מקומו, והשמח בחלקו, והעושה סייג לדבריו, ואינו מחזיק טובה לעצמו.

הרב ישראל מאיר לאו, בחיבורו החשוב "יחל ישראל" על אבות, מביא תוכנה חזקה:

יחל ישראל שם: 24 הדרכים הראשונות נועדו למי שבא מבחוץ ורוצה להיכנס בשערי הלימוד ואלו הכלים לקנות בהם תורה. 24 הדרכים האחרונות נועדו למי שכבר נכנס בשערי תורה והפך לתופס תורה בעצמו ועכשיו צריך לדר-רכים כדי לשמור על קניינו ולא לאבדו. לכן מתואר עם ה' החשיבות, "המכיר את מקומו והשמח בחלקו", המתארת את מי שבא מבפנים.

המסוכנת בעולם היא הסלון המשפחתי והאויב האיום הוא אחיך?
תורת ישראל מבוססת על היותנו נבראים "בצלם אלוקים". אנחנו
שיקוף של האינסוף ונעודנו לחולל את הגדולה במטרות. לכן
הצורך הבסיסי הוא להיות ראשון. הכי טוב בעולם. לשאוף אל
המקסימום. בטח כשמדובר ביהודי, ראשו בשמים ואינו מסתפק
בפחות מתיקון עולם שלם... אז נחת האדם אל תוך המציאות
ומגלה שיש עוד שישה מיליארד איש מלבדו וכולם רוצים להיות
הכי טובים בעולם...

הזירה הראשונית בה מגלה האדם את הנחיתות שלו מול אחרים
היא הסלון המשפחתי. שם צומחת ההכרה המחרידה שלא אהיה
מספר אחד. אח אחד חכם ממני, אח שני כריזמטי ממני, אח שלישי
יפה ממני, וכן הלאה.

מנגד, כאן בא הפיתרון העמוק של ספר "בראשית": אינך צריך
להיות ראשון בעולם, אתה חייב להיות הראשון שלך. בתחום שלך.
במבט מעמיק, ספר בראשית הוא סדנה לפיתוח האינדיבידואליות.
ממריבה למריבה, אנשים לומדים להכיר בערך עצמם ולחיות
בנוחות עם הפערים מול הזולת. הארכנו בעבר כי ממריבה למריבה,
משתפרת התגובה ברמה אחת וצומח ועולה התיקון. קין הורג את
הבל, אבל ישמעאל משתפר ומתנתק לגור אצל אימא שלו. עשו
מטפס עוד ומתחבק עם יעקב, ואילו יוסף מתחיל עידן חדש ומוחל
וסולח לאחיו. מנשה לכתחילה לא כועס על הקדמת אפרים, ואילו
אהרן מכיר במעלת אחיו הצעיר ומתפקד עד יציאת מצרים כמספר
שתיים שלו.

זה, אם כן, סיפורם של החיים: היכולת לעבור ממספר אחד
אולטימטיבי למספר אחד של עצמי. המסר מגיע לשיאו בפרשתנו,
במדבר, כאשר התורה מתעקשת לחלק ולפצל את העם למחנות,
שבטים ודגלים. כדי לחדד אצל כל שבט את היותו יחיד ומיוחד
ועובד את ה' בדרך הפרטית.

זאת התאווה העמוקה שהייתה לישראל אל דגלי המלאכים. הם
ראו את כיתות המלאכים כשהן מסודרות ורגועות וכל אחת שלימה
בעצמה ומודעת לגמרי לתפקידה. כל מלאך הוא המקסימום של
עצמו ואין לו עניין בעבודת חבירו. מיכאל מלאך של מים, גבריאל
מלאך של אש ורפאל מלאך האש.

מאור ושמש ד"ה ונראה: איתא במדרש 'צדיק כתמר יפרח'
- מה תמר יש בו פירות ויש בו עלין ולולבין, כך ישראל
יש מהן בעלי מקרא בעלי משנה בעלי אגדה וצריך האדם
להכיר ערכו, באיזה מקום יהיה מקומו ובין איזה אנשים
יהיה מנוחתו שיוכל להשיג ערך עבודתו ליוצרו ... ומהיכא
נתאו לזה? ... ירד הקבה על הר סיני עם כל המרכבות ...
**ואין שום מלאך משתוקק למקום חבירו ולא דוחק את
חבירו לכנוס למחיצתו ...** התחילו ישראל מתאוין לדג-
לים ואמרו הלואי שיהיו דגלים בינינו ותהיה בינינו מדה

שתי הדרכים המוזכרות ראשונות במסלול השני - זה נשועד למי
שכבר בפנים ומחשב ליפול ולאבד את דרגתו - הן "המכיר את
מקומו והשמח בחלקו". יש לכאר כי "המכיר את מקומו" הוא מי
שמכיר את הכיסא המיוחד לו בבית המדרש. הוא יודע את הדרך
הייחודית בה הוא לומד ומתפתח. אחד חושב פלפול, אחד חושב
שינון, אחד חושב לימוד אליבא דהלכתא, אחד חושב דרש ואגדה,
אחד נמשך לחסידות המניעה לאהבה ויראה באופן של כל עצמתי
תאמרנה.

אחרי שהוא "מכיר את מקומו", עליו להיות "השמח בחלקו".
להבין שזה ה"חלק" שלו בעולמו. כמו הבקשה הידועה "ותן חלקנו
בתורתך". זאת הפיסה שהוא מוסיף במבנה ההיסטורי של תיקון
העולם, החל מתיקון חטא עץ הדעת ועד ביאת המשיח.

לא כולם גאוני עולם כמו רבי חיים מבריסק ורבי שמעון שקאפ,
אבל כל אחד הוא רבי חיים מבריסק של עצמו. הוא היחיד שעושה
את מה שהוא עושה³. האדם אינו אמור להתחרות בכל העולם
ולהיות הכי טוב בכל, הוא כן חייב להיות הכי טוב בתחומו. כמו
שאמר רבי זושא מאניפולי: "אף אחד לא ישאל אותי למה לא הייתי
רבי עקיבא, אבל כן ישאלו אותי למה לא הייתי זושא...". להיות
זושא זו שליחות ייחודית מחייבת, שעומדת במלוא תוקפה, בלי
שום קשר לגודלם של האחרים.

פעם שאלו אבא כמה ילדים יש לו? הוא אמר: אחד מכל סוג...

בכך אפשר לכאר עובדה מרתקת ותמוהה עד מאוד: ספר בראשית
מציג עובדה בולטת המצריכה עיון. 'החטא הקדמון' לדעת התורה
הוא הקנאה, והמרחב בו מתרחש החטא הוא במשפחה. בעוד
שאפשר היה לחשוב כי החטא הקדמון הוא תאוות אישות כמו
שאומרים בני עמים אחרים או תאוות הגזל והרכוש כמו דור המבול,
הנה התורה מציגה קו אחר לחלוטין. אדם וחווה חוטאים בתוך
המשפחה מתוך קנאה, ומשם ספר בראשית ותחילת שמות הם רצף
של מלחמות אחים בעוצמות משתנות, מקין והבל, ישמעאל ויצחק,
עשו ויעקב, יוסף ואחיו, מנשה ואפרים, ומשה ואהרן.

תחילה מקנא הנחש באדם שיש לו את חווה. הוא מפתה את חווה
לחטוא, כדי להדיח את האדם בעקבותיה. חווה מקנאת באישה
שעוד לא נוצרה... היא חוששת שהיא תמות ואדם יתחתן עם אישה
אחרת אחריה ולכן מפתה את האדם לחטוא עימה ולמות עימה
במקרה הגרוע... האדם מקנא בקב"ה שהוא יודע טוב ורע ומתפתה
לטעום את טעם הרע בתוך הפרו.

משם כל ספר בראשית ותחילת שמות הם חזרה על דפוס פעולה
זהה: אח גדול צומח ובולט, פתאום מופיע אח קטן ומתנשא מעליו,
והאח הגדול יוצא למלחמת קנאה על כבודו. המריבה מובילה
לאלימות בעוצמות משתנות, מהרצח של הבל, עד השמחה
המפרגנת של אהרן למשה.

מה רוצה התורה ללמד בכך שהחטא הקדמון הוא הקנאה, הזירה

3 משל נפלא בספרו של הגאון הרב עובדיה יוסף, "ענף עץ אבות", על דברי המשנה באבות: "אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר, שאין לך אדם
שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום": האריה ישן ביום והעכבר קפץ עליו ויעירהו. האריה התרגז וביקש לטרוף את העכבר. ככה העכבר והבטיח להיות
עבדו של האריה ולהצילו מצרה. התחיל האריה לצחוק: מה אתה יכול להועיל למלך החיות? תברח לפני שאחסל אותך.

פעם צעד האריה לחפש מזונו ונפל בתוך רשת ציידים. האריה שאג שאגת צער והעכבר שמע. נזכר בחסד שעשה עמו האריה, התקרב אל המלכודת ופרם
בשיניו את הרשת. האריה הנרגש פסע החוצה והעכבר אמר: "מלכי היק, חשבת אותי כבריה שאין לה תועלת וגילית שחייך תלויים ביצירה קטנה כמוני...".

זו, שיכיר כל אחד מקומו הראוי לו ולא ידחוק לעולת למעלה מחבירו.

לא נעשו מתוך כוונות זדון בהן אנו פועלים.
כעת לעניין עצמו:

4. יומא כבא: כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעיה [אדם שהקב"ה מסייעו]: שאול באחת ועלתה לו [במלוכה], דוד בשתים ולא עלתה לו [במלוכה]. שאול באחת מאי היא? מעשה דאגג ... דוד בשתים מאי נינהו? אוריה [החתן] והס' תה [ספירת ישראל בסוף ימיו שגרמה לעין הרע ומיתת רכבות].

הגמרא מציינת עובדה מדהימה: שאול המלך חטא באחת. הוא יצא למלחמה כנגד צבא עמלק וחס וריחם על אגג, מלך עמלק. הקב"ה הקפיד וראה בכך סימן מדהדר שאינו ראוי למלוכה. כאשר שאול יצא לקבל את שמואל הנביא שבא לבקרו, נקרע כנף מעילו והיה זה סימן כי נקרעה המלוכה ממנו ומזרעו. שאול ויהונתן מתו בצורה נוראה ומבישה במלחמת פלישתים והמלכות עברה לדוד וזרעו.

מנגד, דוד המלך חטא בשתיים: החטא השני היה "הסתה": בסוף ימיו הורה לספור את כמות הלוחמים בצבאו, ואולם הספירה גרמה לעין הרע ומתו לוחמים רבים.

לפני כן אירע החטא הראשון והמפורסם: "מעשה אוריה החיתי". צבא דוד בראשות יואב בן צרויה יצא למלחמה כנגד בני עמון ובין גיבורי הצבא היה אוריה החיתי. הגמרא (שבת נו) ובתוספות שם מובא, שדרך הלוחמים הייתה לתת גט כריתות לנשותיהם לפני היציאה למלחמה, כדי שלא יהפכו לעגונות אם לא ישובו. וכך נשות הלוחמים לא נחשבו אשת איש בעוד הלוחמים בחזית.

בשעת ערב ראה דוד את בת שבע, אשת אוריה, ומצאה חן בעיניו. בת שבע נקראה לארמונו ומאוחר יותר נודע לו שהיא הרה. דוד קרא את אוריה לשוב מהמלחמה וציווהו ללכת לביתו. אוריה סירב לעזוב את הלוחמים וענה במרידה: "הארון וישראל ויהודה ישבים בסכות, ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים, ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי?". אוריה אף עלב ישירות בכבוד המלכות בכך שהקדים להזכיר את יואב לפני המלך: "ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים". בכך הפך אורייה להיות "מורד במלכות" והתחייב מיתה.

מכאן נוצרה ההשראה לדגלי ישראל. כל דגל מסמל את **תכונת החוזק הייחודית** של אותו השבט. התכונה שהוכיחה כי הוא אינו בעל תורה כמו שבט אחר ולא בעל ממון כמו שני, אבל יש לו את המסלול הפרטי בו עובד את ה'. על דגלו של ראובן צוירו ה"דודאים" שהביא ללאה, כסמל ל**רגישות** לכאבה של לאה על עצירת ההריונות והדודאים הם פרי המסוגל לפיריון. על דגלו של שמעון צוירה העיר שכם, כסמל למידת **הקנאות** של השבט, שהיא תכונה הכרחית במקרים מסוימים. על דגל לוי צוירו האורים והתומים, בהיותם מנכיחי השכינה בעולם, וכן הלאה.

בהערה⁴ הובאה אנקדוטה מדויקת והנה דברי הרבי:

לקוטי שיחות כה/309 הע' 1: מה שמצאנו ציורים דחיות טמאות על כמה מהדגלים דהשבטים [נחש אצל דן, זאב אצל בנימין], מבואר במדרש שם שכל ציור היה קשור עם **תכונות** השבט, ולכן היה **מוכרח** לשבט זה דווקא הציור דחיה מסוימת.

ג. עד כאן דובר על הצורך להכיר במשימה האישית - כדרך להתגבר על הקנאה והמעצור שנוצר בגללה. אבל הדברים חשובים פי כמה וכמה. עלינו להכיר במשימתנו האישית, כי היא תכלית היותנו בעולם. עבודה נועדנו ואם אני לא אעשה את שלי - מי יעשה אותה במקומי?

הנה נקודת התבוננות עמוקה. שבת "כמדבר" היא השבת שקודמת לחג השבועות והגיבור של החג הוא דוד המלך, כי דוד מת בעצרת. אנו קוראים את מגילת רות כדי לייחס את דוד וכו'.

מלכי ישראל הראשונים, שאול ודוד, נושאים תעלומה היסטורית מטלטלת שמטרידה כל אדם חושב. טרם ניגע בנושא, חיוני לנהוג בצניעות ולזכור כלפי מי מדברים: דוד המלך כתב את ספר תהילים ברוח הקודש וראה מתחילת הבריאה ועד סופה. ברור שלא דרכיו כדרכינו ואין מחשבותיו כמחשבותינו. גם מעשיו הלא מושלמים,

4 דודי-זקני, הרב משה סלונים, היה מעסקני חב"ד הבולטים בישראל ומנהל רשת החינוך החבדי"ת. הרב עמד בקשר מתמיד עם צמרת משרד החינוך ופעל להפיץ רוח חסידית בקרב הגורמים הבכירים.

בימי "ראש השנה", נהג לארח מפקחים ומורים בביתו בכפר חב"ד, כדי לחוות מקרוב את האווירה הזכה והנעלית בימי הדין הפותחים את השנה. אולם מדי ליל "ראש השנה", כשהיה ממחר לעזוב את בית הכנסת עם אורחיו לסעודת החג, היה חש החמצה. סביבו ישבו חסידים עובדי ה' שנשארו להתפלל באריכות כראוי לליל 'הכתרת המלך'. אחד העמיק במאמר חסידות, שני פיוס את מילות התפילה בניגון מעורר נפש ושלישי הזיל דמעה. בהיותו בעל נפש עמוקה, הרב סלונים כסף להישאר אף הוא בהיכל ה' ולהאריך במילות התפילה.

פעם בסיומה של שנה מייגעת במיוחד, בה העסקנות המתגרת תבעה את כל כוחותיו, החליט הרב לעצור את המירוץ. "הפעם עלי לדאוג לנשמתו ולמלא את המצברים הפנימיים". לאורחים הקבועים שביקשו להתארח בביתו, הוא סידר מארחים אחרים ועדכן מראש את בני הבית כי יתעכב בבית הכנסת.

התפילה הסתיימה, הציבור החל להתפזר, והרב פתח מאמר חסידות. עיניו ליטפו בחום את אותיות המאמר והוא חש התעלות נפש. סוף-סוף עצרו החיים ממרוצתם.

לפתע הבחין בשתי דמויות מציצות בדלת האולם. בני זוג שאינם שומרי מצוות, הביטו בסקרנות אל תוך ההיכל. הרב קם לקראתם והאישה סיפרה: "עברנו עם הרכב בכביש 44 החוצה את הכניסה לכפר חב"ד ואמרת לבעלי, מעניין איך נראה ראש השנה בכפר חב"ד...". הרב סגר את הספר והזמין אותם לסעוד עמו ופתאום הבין כי כל יהודי נושא שליחות מיוחדת ואם התברך בכישרון קירוב והשפעה - אל לו להסתפק בהתעלות עצמית.

דוד שלח אותו בחזרה אל החזית והוא מת שם בקרבות. ואף שרוד צדק בהאשמת אורייה כמורד במלכות, הגמרא רואה בכך חטא, משום שרוד דן בעצמו על מרידתו ולא הושיב בית דין.

דוד נענש בעונשים נוראים על מעשה אורייה, כדברי נתן הנביא: "לא תסור חרב מביתך עד עולם". משפחת דוד התפרקה לרסיסים. התינוק שבת שבע הייתה הרה אתו מת, אמנון הרג את תמר, ואבשלום בעל נשות אביו והכריח את דוד לנוס מירושלים. אולם העונשים פגעו בדוד בעצמו ולא גרמו לאיבוד המלוכה ממנו ומזרעו. כדברי הגמרא כאמור: "כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סיעיה".

אגרות קודש י, ג/יח: העולה על כולנה הוא ההירוס בהשקפת עולמם של המחונכים שלהם, בראותם שבשכיל תביעה גשמית עושים עוול לעשיריות תלמידים ותלמידות. וכיון שזהו הנהגת המורה שלהם והמחנכם בענינים של יהדות ומדות טובות הרי אינו מוכן מפני מה לא ינהגו המחונכים בדרכים כאלו? והרי ידוע בהענין ד'שאל באחת ועלתה לו ודוד בשתים ולא עלתה לו' כי חטאו של שאל היה **בהענין שהוא היה תפקידו ומשרתו**, היינו בעניני מלכות. משא"כ חטאו של דוד אף שמצד עצמן היו חמורים יותר - לא היו **בתפקידו**. ובלשון החסידות **בעיקר שליחותו בעלמא דין**

...

עולה התמיהה מה הקריטריון לעונשי ה' כיצד נוהג ה' בחומרה עם אחד ובקולא עם אחר? הנה תמיהתו היוקדת של המהרש"א, מחשובי הפרשנים על התלמוד:

חירושי אגרות המהרש"א: כבר נתקשו המפרשים וכי משוא פנים יש בדבר?!

מדד הענישה האלוקי לזקח בחשבון נתון חשוב: **"עיקר שליחותו בעלמא דין"**. עד כמה החטא הוא בגידה בעצם **ייעודו**, בעיקר התפקיד לשמו נשלחה נשמתו לעולם.

אדרבה: שאל חטא בשיקול דעת, שחשב שאגג אינו מסוכן כשהוא כלוא וצבאו נחרב. זה אנושי לטעות בשיקולים של סברא. אולם דוד חטא בדבר נורא של שפיכות דמים? בסגנון אחר: שאל חטא בכך שלא שלח אדם למותו ואילו דוד חטא בכך שמהר לשלוח אדם למותו וכיצד נמשכה מלכותו?

נביט סביבנו ונשים לב לפלא פלאות, שאין לו הסבר מדעי משכנע: אין שניים זהים. בעולם כולו אין שני אנשים עם אותו אופי, אותו יופי ואותה טביעת אצבעות. שני אחים נולדים מאותם הורים, גדלים באותה משפחה ועוברים מסכת חיים זהה ועדיין המרחק בין אחים יכול להיות יותר גדול מאשר בין אנשים זרים. טביעת האצבעות היא שונה באופן מובהק מאדם לאדם, עד שאין לחשוש בעמידתך בהמתנה לתור בכניסה לארצות הברית, שבמקרה יש לך אותה טביעת אצבעות כמו בן לאדן ימ"ש...

המהרש"א עונה: ההבדל בין דוד לשאל לא היה בעצם החטא, אלא **בתגובה** שלהם כשהבינו שחטאו. דוד אמר מילה אחת: "חטאתי" ואילו שאל לא היה מסוגל להודות בחסרונו עד יומו האחרון.

אפילו תאומים זהים, שהם זהים **מבחינה גנטית**, הם לא זהים בכל. מישהו דאג ליצור הפרדה בתווים ובאישיות שלהם. הפלא הגיע לשיא במקרה מרתק מבחינה ביולוגית (ראו ויקיפדיה ערך 'לאדן ולאילה ביג'אני'): לאדן ולאילה ביג'אני היו תאומות סיאמיות, שנולדו ב-17 בינואר 1974 בעיר פירוואבאד בדרום מערב איראן. לאדן ולאילה נולדו בריאות, אבל עם פגם חמור: הם היו מחוברות בצד הראש. הגופים שלהן היו נפרדים, אבל הראשים היו מחוברים (ראו תמונה שם).

כשנתן הנביא בא להוכיחו עם משל "כבשת הרש", דוד הודה: "חטאתי לה". הוא קיבל ייסורים על חטאו והפך את ספר תהלים להמנונו הנצחי של בעל התשובה⁵. שאל, לעומתו, התכחש לחטא. כששמאל שואל "מה קול הצאן אשר אנכי שומע?", שאל מאשים את העם שרצה לזבוח את הצאן כקורבן לה'. כששמאל מוכיחו בחריפות: "החפץ לה' בעלות זבחים?!" הוא אומר "חטאתי" אבל מתעקש לגלגל אחריות על אחרים: "חטאתי ... כי יראתי את העם ואשמע בקולם".

הדבר המדהים בסיפור שלהן הוא העובדה שהן היו **בעלות תכונות אישיות שונות**. לאדן תיארה את אחותה כמופנמת ואת עצמה כפטפטנית. היו להן תחביבים שונים ובכגרותן רצו בתחומי עיסוק שונים: לאדן רצתה להיות עורכת דין ולאילה העדיפה עיתונאות.

חטא הוא אינו המצב הכי גרוע, הדבר הלא נסלח הוא **העקשנות לא להודות**. כל עוד מודה החוטא בחטאו, אפשר להעריך שהחטא הראשון יהיה גם האחרון. אבל מי שהוא תמיד צודק וכולם אשמים חוץ ממנו, הוא נופל לתוך מדרון חלקלק שאין ממנו תקומה.

התלות ההדדית והשוני האישייתי ביניהן גרמו לתאומות סבל נפשי. הן רצו בהפרדה, הן גם רצו לגור בערים שונות, לאלה רצתה להגשים את רצונה ללמוד עיתונאות ולאדן רצתה להמשיך בלימודי המשפטים והן פנו לרופאים מומחים לבצע ניתוח הפרדה ביניהן.

מהרש"א שם: אמרו 'הבא לטהר מסייעין אותו מן השמים'... והוא בא לטהר והורה על חטאיו וקבל עליו יסורים ולכך מן שמים סיעוהו לשוב בתשובה שלמה. משא"כ בשאל דלא מצינו בו שהודה על חטא זה לפניו יתברך ולא קבל עליו יסורין ולכך עלתה לו במלוכה.

בנוסף, הרבי מפתח רעיון כביר ומשנה חיים ממש: בשנת תשט"ו

5 הבן יהודיע מוסיף: לשון הגמרא ביומא הוא "כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סיעיה". איפה רואים שהקב"ה **סייע לדוד**? היה ראוי לומר שמחל לו, האריך אפו וכיו"ב? הסיוע היה בכך שגרם לו **להודות** לנתן (ובזכות ההודאה כבר נמחל החטא). נתן פעל בצורה מיוחדת שהקדים המשל לדוד, וכך דוד הגיב מיד ישירות בזעזוע, ולכן אחר כך היה מוכרח להודות ולא לתרץ. שהרי כבר פסק הדין בעצמו.

הניתוח התקיים בסינגפור בהיותן בגיל 27 ולמרבה הצער הניתוח נכשל והן מתו כשעה אחרי.

המקרה שלהן ממחיש את בעיית האינדיבידואליות: מה גורם אותה? אף אחד מההסברים הפסיכולוגיים המוכרים אינו תופס כאן: אי אפשר להאשים את **הגנטיקה**, משום שהן היו תאומות זהות גנטית. אי אפשר להאשים את **הסביבה** שטיפחה תכונות שונות אצלן, משום שהן לעולם לא נפרדו. הן השתתפו בדיוק באותן פעילויות חברתיות, חונכו אצל אותם מחנכים וחוו אותן חוויות. אי אפשר להפנות אצבע אל **החינוך של ההורים** שגידלו אותן בתקופות שונות בחייהם או אולי העדיפו ילדה אחת על פני רעותה, משום שהן תמיד היו יחד וחוו את אותו הגידול. אי אפשר להעצים את הטיעון של **מיקום הילד במשפחה** - בכורה, צעירה, סנדוויץ', משום שהן היו באותו גיל.

אז למה באמת אנחנו שונים? ומדוע חשוב כל כך שטביעת האצבע שלנו תהיה ייחודית?

משנה סנהדרין ד,ה: לפיכך נברא אדם יחיד, ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא... ולהגיד גדולתו של הקב"ה, שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד וכולן דומין זה לזה, ומלך מלכי המלכים הקב"ה טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד דומה לחברו. **לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר: בש-בילי נברא העולם.**

הקב"ה מקפיד לומר לכל ילד שבוקע מרחם אימו: "אתה אדם הראשון". "את חווה הראשונה". לא היה כמוך ולא יהיה כמוך. שכן לכל אחד יש משימה ייחודית שהיא בבחינת "עולם מלא". העולם הוא בית חרושת ציבורי. הוא הקרקע עליה בונים דירה לקב"ה. ולכל אחד יש את התפקיד הייחודי בבניית הדירה. אחד יפעל כעורך דין ויראה דוגמה אישית של חיי צדק לשם שמים. השני יפעל כטכנאי שניים ויפגין דוגמה של רגישות לזולת וכן הלאה.

כך שאיננו רק קיבוץ אנשים שעוברים את ה', כמו עדר כבשים שמרכיבים טור ארוך, אלא כמו חלקי שעון, שכל אחד הוא **ייחודי** ונותן תרומה **שונה** לצורך הפעלת המנגנון כולו.

כאן טמון ההבדל בין דוד לשלמה: שניהם נועדו לשליחות הכבירה של המלוכה, אמנם שאול חטא בעיקר תפקידו ושליחותו וכיון שחטא בעיקר תפקידו בעולם - היה זה בלתי נסלח. דוד, לעומת

זאת, חטא בחטא יותר חמור מבחינה משפטית (כלשון הרבי במכתב הנ"ל), אבל היה זה פגם מוסרי אישי שלא נגע לייעודו כמלך ישראל. לפיכך נענש בצורה אישית, אבל חייו ומלכותו לא נלקחו ממנו.

בהערה⁶ הובא סיפור אישי מרגש, בדידי הווא עוברא.

בכך ביאר הרבי - בהזדמנות אחרת - שאלה נוקבת במגילת אסתר (התועדות חג הפורים תשכב): ברגע השיא של הגזירה, פורץ עימות קשה בין מרדכי לאסתר. אסתר חוששת ללכת אל המלך ומרדכי מגיב לה במילים נוראות, שקשה לצטט אותן: "ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר: אל תדמי בנפשך להימלך בית המלך מכל היהודיים, כי אם החרש תחרישי בעת הזאת ורוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו. ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות".

מרדכי מאיים עליה במוות, לא פחות. והשאלה הגדולה היא כיצד אינו מבין את העובר עליה? הרי תובע ממנה להיכנס לסכנת חיים וגם לסכן את טהרת גופה בלכתה אל המלך הגוי? המפתח נמצא במילים האחרונות: **"ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות"**. מרדכי אומר לה, "מי יודע לענות על השאלות הגדולות שלך?" למה את ולמה בצורה כזו? אבל אף שאינני יודע "למה", אני יודע "מה". הביטי סביבך: הגעת לכאן ברצף של אירועים שאיש לא תכנן **והעובדה שאת כאן - אומרת שזה מה שאת צריכה לעשות**. אם לא תעשי זאת, "ואת ובית אביך תאבדו" - כיון שאת שומטת את **הסיבה היסודית לקיומך!**

ספר השיחות תשנ"א עמוד 706-705: לכל יהודי יש שליחות בעולם שנתן לו הקב"ה, אחד הוא בעל עסק, השני עניינו לימוד התורה וכיוצא בזה, וה' הוא שהביא אותו למקום ההוא, שכן משימתו נמצאת במקום הזה. כך גם לגבי הזמן, בכל רגע, בכל שעה, בכל יום, בכל חודש, בכל שנה או בכל תקופה של זמן יש המשימה המיוחדת שלו...

אפשר לפעמים לתהות 'מה היה קורה אילו חייתי במקום אחר או בזמן אחר? אולי הדברים היו שונים או שהייתי טוב יותר? ובכלל מה תועיל המשימה הקטנה שלי לעומת כללות העולם כולו? אומרים ליהודי כזה: **'תעשה את המקום שלך לארץ ישראל'**. התפקיד שלך הוא לא לדמיין מה קורה בחלק אחר של העולם או בנקודה אחרת בזמן, תמורת זאת, יש להפוך את המקום שלך וכל רגע מהזמן שלך למקום ראוי לשמות יתברך, לארץ ישראל.

6 לפני כמה שנים חזרתי את הרעיון בשיעור שמסרתי בבית הכנסת בו אני מכהן כרב. בתום השיעור ניגש אחד המשתתפים וביקש להישאר ולשוחח איתי. הופתעתי מהבקשה שלו. הוא אמנם יושב לידי בבית הכנסת, אבל מעולם לא פתח את הפה. מיד הבנתי את סוד הדיסקרטיות האופף אותו.

"אני רופא גניקולוג ומנהל חדר לידה בבית הרפואה ברזילי באשקלון. אתה דיברת על הייעוד האישי ואני חושב שהיום גיליתי את הייעוד שלי. בשתי דקות שלוש אחרי הצהריים, לקראת תום המשמרת והיציאה לסוף שבוע, הכנסתי את החפצים האישיים לתיק והתכוננתי לצאת. לפתע קיבלתי קריאה דחופה לחדר לידה. היה שם מקרה של "תסחיף מי שפיר", אחד הסיבוכים המסוכנים בלידה שעלול להיגרם בהיפך החיים ל"ע ול"ע.

במשך ארבע שעות עבדנו להציל את חייה וחיית התינוק, ובסופו של דבר הצלחנו. הגעתי לשיעור ישר מבית הרפואה ולא הספקתי לעבור דרך הבית ולהתקלח. כשדיברת על הייעוד האישי, חשבתי מה היה קורה אם הקריאה הייתה מגיעה 20 דקות מאוחר כשלא הייתי פה והרופא הבכיר היה תורן של סוף שבוע שאינו מנחה על הוותיקים? שלושים שנה אני רופא ולא ראיתי מקרה כזה ואולי כל ההכשרה נועדה להכין אותי לרגע הזה?".

סופו של הסיפור היה יותר מפתיע: כמה חודשים אחר כך, הוא פרש פתאום לפנסיה מוקדמת מבית הרפואה. הסטרס והלחץ בחדר לידה העיקו עליו והוא פרש לעבודה פרטית בקופת חולים. במסיבת הפרידה, סיפרתי את הסיפור בדמעות וקראתי את פתגמו של הבעש"ט מספר היום יום: "נשמה יורדת לעולם לשבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי אחד".

נחתום במשל חז, אותו סיפר הרבי מליובאוויטש. מעשה בגביר שנכנס לעיר עם העגלון שלו, חצי שעה לפני שבת. העגלון התקלח במהירות וצעד לבית הכנסת ואילו הגביר היה צריך להתלבש במיטב מחלצותיו, ועל כן יצא כמה דקות אחרי העגלון. בריוק כשהוא יצא מהבית, ראה עגלה נכנסת לעיר ולרוע המזל, שוקעת בתוך בריכת בוץ. זה היה מראה נורא, לראות את בעל העגלה נתקע כך כמה דקות לפני שבת ונכמרו עליו רחמיו של הגביר.

הוא ניגש לעגלה והחל לסייע בהוצאתה מן הבוץ. אולם כיון שהוא גביר ואין לו כל מיומנות בסחיבת עגלה, המלאכה התארכה והוא התלכלך מאוד, ובקושי הם סיימו רגע לפני השקיעה. הגביר היה מלוכלך ומדוכדך וכבר לא המשיך ללכת לבית הכנסת.

התפילה בבית הכנסת הסתיימה והעגלון רצה להזמין אורחים עניים לסעודת שבת בבית הגביר, אך כיון שהוא רק העגלון ולא הגביר, לא היתה לו סמכות לעשות זאת.

נתאר לעצמנו שהגביר היה הולך בזמן לבית הכנסת ואילו העגלון היה זה שמתעכב בבית. הרי אז היה פוגש את העגלה ומוציא אותה מהבוץ ברגע, והגביר היה פוגש את העניים ומזמין אותם הביתה. אולם כאשר הגביר עושה את המלאכה של העגלון, והעגלון עושה את של הגביר - ככה זה נראה...

כתיבת הדרשות והשיעורים והפצתם באופן חופשי
מתאפשרת בתמיכתם של שלוחי הרבי ברחבי תבל
ובחסותו האדיבה של הנגיד החסידי

ר' שניאור ורעייתו יוכבד שיחיו מינסקי

להצלחה רבה בכל ענייניהם
ולעילוי נשמת מרת
שיינא בעשא בתיה בת יוסף דב

השיעור המלא באתר
haravshneor.co.il